

3-laločný, stredný lalok najširší, bočné drobné. Zadné tyčinky dlhšie ako predné, holé alebo chlpaté. Tvrdky vajcovité, nevýrazne trojboké, hladké.

Kľúč na určenie druhov

- 1a Rastliny trváce, peľnice chlpaté, súkvetie nakopené 2
- 1b Rastliny jednoročné, peľnice holé, súkvetie prerušované 3
- 2a Stonky husto bielo chlpaté až vlnaté. Listy perovito strihané na 3–5(–7) čiarkovito kopijovitých segmentov. Koruna 3,5–4 cm dlhá 1. *D. austriacum*
- 2b Stonky holé až riedko páperisté. Listy celistvé, kopijovité až čiarkovito kopijovité. Koruna 2,5–3 cm dlhá 2. *D. ruyschiana*
- 3a Horné listy tupo až ostro pílkovité, bez štetiniek, často celistvookrajové. Kalich nevýrazne dvojpyskový, stredný zub horného pysku kalicha okrúhlasto vajcovitý, bočné kopijovité. Koruna 0,8–1 cm dlhá 3. *D. thymiflorum*
- 3b Horné listy a listene štetinkato pílkovité. Kalich zreteľne dvojpyskový, zuby horného pysku kalicha rovnaké. Koruna 1,5–2,5 cm dlhá 4. *D. moldavica*

1. *Dracocephalum austriacum* L.

Včelník rakúsky

Dracocephalum austriacum L. Sp. Pl. ed. 1, p. 595, 1753.

Syn.: *Ruyschiana laciniata* Miller

Trváca, ± trsnatá bylina, niekedy na báze drevnatejúca. Stonka priama až vystúpavá, (20–)30–50(–60) cm vysoká, husto bielo chlpatá až vlnatá. Listy kratučko stopkaté, perovito strihané na 3–5(–7) čiarkovito kopijovitých segmentov; segmenty na okraji podvinuté, na vrchole ostinkaté, 20–30×1–2,5 mm veľké, ± páperisté. Z pazúch listov vyrastajú krátke sterilné konáre, ich listy jednoduché až strihané na 3 segmenty, ± holé. Listene strihané, ostinkaté. Paprasleny 2–4(–6)-kveté, iba dolné oddialené, horné nakopené, tvoria hustý, valcovitý paklas. Listence čiarkovito kopijovité, kvety kratučko stopkaté. Kalich nevýrazne dvojpyskový, v čase kvetu ± 8 mm dlhý, v čase plodu až 2-krát dlhší, často fialový, husto bielo chlpatý až vlnatý, zuby kalicha na vrchole ostinkaté; stredný horný zub vajcovitý až vajcovito kopijovitý, ostatné šidlovité, 2-krát dlhšie ako stredný. Koruna 3,5–4(–5) cm dlhá, živo modrofialová, páperistá, rúrka lievikovitá hore vydutá, horný pysk koruny prilbicovitý, priamy, vykrojený, dolný pysk 3-laločný, s malými vajcovitými bočnými lalokmi. Tyčinky ± také dlhé ako koruna, peľnice husto chlpaté. Tvrdky 3 mm dlhé, tmavohnedé s dvoma rebrami.

Chromozóm: $2n = 14$, okr. 3, Domic (Májovský et Murín in Májovský et al. Acta Fac. Rerum Nat. Univ. Comenianae, Bot. 26: 33, 1978).

Biológia, ekológia, fytoecológia. Hemikryptofyt. Kvitnutie (apríl–)máj–jún. Rastie v krasových stepiach, výlučne na vápencových substrátoch, na